

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

STANOVISKA

EVROPSKÁ KOMISE

STANOVISKO KOMISE

ze dne 7. srpna 2015

k návrhu nařízení Evropské centrální banky o shromažďování podrobných údajů o úvěrech a úvěrovém riziku

(2015/C 261/01)

1. Úvod

Dne 26. června 2015 Komise obdržela od Evropské centrální banky (ECB) žádost o stanovisko k návrhu nařízení o shromažďování podrobných údajů o úvěrech a úvěrovém riziku (dále jen „návrh nařízení ECB“).

Komise tuto žádost vítá a uznává, že ECB tak jedná v souladu se svým závazkem konzultovat s Komisí návrhy nařízení ECB, aby byla zajištěna koherence nezbytná k sestavení statistik splňujících příslušné informační požadavky, kdykoli existuje spojitost těchto požadavků s požadavky Komise, jak je stanoveno v čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 2533/98 o shromažďování statistických informací Evropskou centrální bankou⁽¹⁾. Dobrá spolupráce mezi ECB a Komisí je prospěšná pro oba orgány a také pro uživatele a respondenty, neboť umožňuje efektivnější tvorbu evropských statistik.

Komise zcela podporuje potřebu shromažďovat údaje o úvěrech a úvěrovém riziku na mikroúrovni, a to za použití harmonizovaného přístupu. Přínos návrhu je jasný a významný; je důležitý jak pro širokou škálu zúčastněných stran, tak pro různé účely, včetně měnové politiky, makroobezřetnostní politiky, úkolů spojených s bankovním dohledem a analýzy úvěrového trhu.

2. Přípomínky k legislativnímu návrhu a navrhované změny jeho znění

Komise konstatuje, že návrh nařízení ECB bere náležitě v úvahu evropský systém účtů (ESA 2010) zřízený nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 549/2013 ze dne 21. května 2013 o Evropském systému národních a regionálních účtů v Evropské unii⁽²⁾ v rozsahu definice institucionálních sektorů a finančních nástrojů.

Jakožto budoucí potenciální uživatel souborů statistických údajů, které vyplývají z návrhu nařízení ECB, by Komise ráda uvedla následující připomínky:

2.1. Rozsah shromažďování údajů

Vzhledem k ambicióznímu rozsahu a míře, v jakých by tyto údaje mohly zlepšit rozhodování v různých fázích legislativního procesu (posouzení dopadu u návrhů nových právních předpisů, následná hodnocení pravidelně požadovaná v právních předpisech), je nezbytné, aby měla Komise přístup jak k podrobným, tak k agregovaným údajům.

Komise navrhuje zvětšit rozsah shromažďování údajů začleněním údajů o spotřebitelských úvěrech, které by mohly být poskytnuty všemi věřiteli (nikoli pouze měnovými finančními institucemi) a také v přeshraničním kontextu. Nedostatky ve stávajících úvěrových statistikách by tak byly odstraněny. Shromažďování těchto údajů by pro Komisi mělo zásadní význam, neboť by tak mohla sledovat vývoj na trhu se spotřebitelskými úvěry a plnit své povinnosti podle článku 27 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES⁽³⁾ o smlouvách o spotřebitelském úvěru. Kategorie spotřebitelských úvěrů by měla zahrnovat podkategorie jako přečerpání, kreditní karty, úvěrové linky a další spotřebitelské úvěry.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 318, 27.11.1998, s. 8.

⁽²⁾ Úř. věst. L 174, 26.6.2013, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 133, 22.5.2008, s. 66.

Soubor zpravodajských jednotek by měl být navíc co nejdříve rozšířen také na „ostatní finanční instituce poskytující úvěry“, aby tak bylo možné získat celkový a úplný přehled o úvěrových expozicích finančního sektoru a souvisejících úvěrových rizicích.

Komise by na závěr ráda poznamenala, že by pro účely minimalizace nákladů spojených se shromažďováním údajů měly být tyto údaje získány pokud možno ze stávajících databází. Mnoho doplňujících informací, jež nesouvisí s úvěry a týkají se malých a středních podniků (včetně oficiální adresy, velikosti a počtu zaměstnanců), by mohlo být například převzato z databáze RIAD.

2.2. Konkrétní připomínky k ochraně osobních údajů

Komise se domnívá, že znění návrhu nařízení ECB by mělo být přísnější, pokud jde o ochranu osobních údajů. V případech, kdy opatření stanovená v návrhu nařízení ECB zahrnují zpracovávání osobních údajů, musí být provedena v souladu s právními předpisy EU o ochraně těchto údajů, zejména se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů⁽¹⁾ a s příslušnými vnitrostátními prováděcími opatřeními a s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů⁽²⁾. Komise proto navrhuje začlenit odkaz na tyto obecně použitelné právní předpisy do bodů odůvodnění návrhu nařízení ECB, dále upravit článek 13, aby zahrnoval jasnou povinnost dodržovat právní předpisy EU v oblasti ochrany osobních údajů, zejména směrnicí 95/46/ES a nařízením (ES) č. 45/2001, a nahradit tak navrhovaný čl. 13 odst. 2.

Ustanovení čl. 13 odst. 1 by tudíž mělo být upraveno takto: „Opatření stanovená v tomto nařízení musí být prováděna v souladu s právními předpisy EU o ochraně osobních údajů, zejména se směrnicí 95/46/ES o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a s příslušnými vnitrostátními prováděcími opatřeními a s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů.“

Komise by se rovněž přikláběla k opatrnějšímu přístupu, pokud jde o zpřístupnění osobních údajů třetím stranám. Co se týče 18. bodu odůvodnění návrhu nařízení ECB, nepovažuje Komise za vhodné umožnit jiným úvěrovým databázím, než jsou centrální registry úvěrů, aby opětovně používaly údaje bez předložení konkrétnějších informací o těchto třetích stranách, a zejména pak bez souhlasu protistran. Komise by proto navrhovala, aby byla v 18. bodě odůvodnění vypuštěna slova „and other relevant credit datasets established by the public sector“ (a další příslušné soubory údajů o úvěrech vypracované veřejným sektorem). Podobně by Komise navrhovala, aby byla v čl. 11 odst. 1 návrhu nařízení ECB vypuštěna slova „and grant access to such data for third parties“ (a zpřístupnit tyto údaje třetím stranám). Ustanovení čl. 11 odst. 3 by mělo být navíc pozměněno tak, aby se vztahovalo nejen na právnické osoby, ale také na fyzické osoby.

2.3. Další připomínky

Komise je toho názoru, že by mohly být v souvislosti se shromažďovanými údaji lépe vysvětleny aspekty odpovědnosti. Není například jasné, kdo je odpovědný za vývoj a údržbu uvedených zabezpečných kanálů a zda již byla zprovozněna nezbytná infrastruktura. Není zcela jasné ani to, zda budou údaje (o domácnostech) anonymizovány přímo u zdroje, na úrovni ústřední databáze před jejich uložením v databázi AnaCredit, nebo při jejich výtahu z databáze pro účely zpětné vazby.

Pokud bude vytvořena informační zpětná vazba, pak by se k veřejným a soukromým poskytovatelům úvěrů mělo přistupovat stejným způsobem. Tímto postupem se zamezí případnému narušení trhu, které by mohlo vzniknout tak, že veřejnému centrálnímu registru budou zpřístupněny údaje, k nimž by ale konkurenti ze soukromých společností nabízejících informační služby v oblasti úvěrů neměli přístup.

Komise sdílí názor, že informační zpětná vazba musí být dostatečně flexibilní. Příliš mnoho volnosti na úrovni členských států však může vést k narušení hospodářské soutěže v celé EU, a tím ohrožit stávající „ekosystém“ informací o úvěrech. Aby se tomu zabránilo, může být oprávněné navrhnout pravidla pro zpětnou vazbu na centrální úrovni. Z návrhu nařízení ECB není jasné, zda mohou členské státy uplatňovat nižší prahové hodnoty a zda je tato praxe podporována. Celkově by mohly být cíle projektu AnaCredit lépe definovány. V současné době je soubor možných cílů velmi široký. Úroveň dostupnosti informací (například anonymizovaných, přesných, agregovaných atd.) by měla být jasně uvedena pro každou kategorii uživatelů.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Úř. věst. L 8, 12.1.2001, s. 1.

Mělo by se navíc poukázat na analýzu nákladů a přínosů, čímž by se zvýšila důvěryhodnost návrhu a jeho dopad by byl vyváženější.

3. Závěr

Komise návrh nařízení ECB podporuje, neboť by vedl k dostupnosti údajů o úvěrech a úvěrovém riziku na mikroúrovni, což je velmi důležité pro zúčastněné strany a samotnou Komisi.

Komise je však toho názoru, že výše uvedené otázky by se měly řešit.

V Bruselu dne 7. srpna 2015.

Za Komisi

Marianne THYSEN

členka Komise
